

Men jeg indser i øvrigt ikke, at der er Grund til at gaa til nogen større Reform indenfor vort Skolevæsen.

Pinstrup: Det var i og for sig fristende at følge det ærede Medlem Hr. Moltesens Eksempel og Betragtning: at der egentlig ingen Mening var i at indlade sig stærkt paa dette Lovforslag, idet det er givet, da vi staar overfor Samlingens Slutning, at der ingenting kan komme ud af det; det kommer ikke en Gang til en Udvalgsbehandling, der betyder noget. Men den højtærede Minister mente jo, at det kunde være meget nyttigt at have denne første Behandling som et Grundlag for Forhandlingerne ude paa Sommerens Møder — og den samme Betragtning gælder formodentlig ogsaa for de øvrige hundrede Lovforslag, der er fremsat, og hvoraf kun ganske faa gennemføres. Men første Behandling har vi dog faaet af en Del af dem.

Den højtærede Minister anstillede Betragtninger over, at de to Partier, Venstre og de Konservative, havde en Lærer til Ordfører. Jeg ved ikke rigtig, hvad der ligger i denne Udtalelse, men det kan være rigtigt nok, at ogsaa den læge Befolkning lader høre fra sig overfor et Lovforslag, der i høj Grad angaar dens Børns Undervisning. Men jeg forstod dog, at den højtærede Minister ved denne Bemærkning — hvad der vist ogsaa blev udtrykt — undrede sig over, at disse to Lærere kunde staa her og gøre afvigende Betragtninger gældende overfor de Anskuelse, der er kommet frem paa de store Lærermøder. Det ligger vel nok nær for en Socialdemokrats Betragtning at sige noget saadant, for i det Parti er det jo gerne saadan, at naar Kongressen har vedtaget et eller andet, saa har alle den Mening, som Kongressen har givet Udtryk. Men vi andre har det jo ikke saadan, i hvert Fald ikke indenfor vort Parti; der forbeholder hver sig at gøre sin Anskuelse gældende, enten det saa passer eller ej med Kongressen eller Forsamlingen.

Spørgsmaalet om et nyt Skoletilsyn har i en Række Aar staaet paa Dagsordenen, og naar man spørger om, hvem der har rejst dette Krav, og hvem der holder det i Live, saa mener jeg, at det er ikke noget Forældrekrav og ikke et Krav, der er rejst ude i Befolkningen. Det forekommer mig, at det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen gjorde den Betragtning gældende, at Kravet stammer derfra, men det er aldeles ikke rigtigt. Og det forekommer mig, at mit Partis ærede Ordfører gjorde den Opfattelse gældende, at Kravet først var rejst fra

Præsternes Side. Det tror jeg ogsaa er ganske forkert. Naar der ganske vist omkring 1910—1911 eller saa kom Udtalelser frem fra Præsternes Side om, at de egentlig ogsaa nok vilde være fri for det Tilsyn, de havde med Skolen, saa er det jo noget, de paa en Maade er blevet presset til ud fra den stærke Stemning, der kom frem i visse Lærerkredse, og som gjorde sig gældende ved Lærernes Kongresser. Jeg tror, det er et overvundet Stadium. Jeg tror slet ikke, at Stemningen er den mellem dem, at det er noget, de ikke ønsker at have med at gøre.

Nej, Kravet er efter mit Skøn kommet alene fra Lærerne, nærmere bestemt fra Købstadlærerne. Det ser ud til, at Købstadlærerne har haft en ganske særlig Evne til at dominere ved Skolemøderne, Landsbylærerne har som Regel tiet beskedent stille. Men det Krav, som her er rejst, hænger sammen med et vist, lad mig sige, radikalt — jeg tænker ikke her særlig paa politisk radikalt — et vist radikalt Skolesyn, hvorefter det er en Vederstyggelighed, at Skolen skal have noget som helst med Kirken at gøre, endog blot i Form af et Tilsyn fra Præster eller Provster eller Biskopper, nej, det skal være Pædagoger, der skal føre Tilsyn, det skal være Fagmænd, Cand. mag. er naturligvis, et Tilsyn, der kan skyde Forældretilsynet faktisk til Side. Det er fra det samme Hold, den Betragtning rejstes, som har ført til Kravet om, at Lærernes Forberedelse skulde gaa gennem Studentereksamen, for, som man siger, at hæve Standens Anseelse — man kunde ogsaa sige, som det populært hedder: dupere Rakket. Der er en Bevægelse indenfor visse Lærerkredse i Retning af, at det gælder om, at man skal skille sig ud og endelig staa som Embedsmænd. Jeg ved nu ikke, hvordan Købstadfolk i Almindelighed er indrettede, men ude blandt Bønderne giver den Slags hverken Anseelse eller Indflydelse. Vi er vante til at bedømme en Mand efter hans Værdi som Personlighed og efter hans Arbejde.

Der er jo det mærkelige, at det er Købstadlærerne, der hidtil har ført det store Ord, skønt Sagen næsten ikke angaar dem, men det hele i Virkeligheden bliver lavet med Henblik paa Landsbyskolen og paa Landsbylærerne. Købstadskolen har en ganske anden Indretning end Landsbyskolen. Den har en vis kaserneagtig, maskinmæssig Ordning, kan man sige, og deroverfor vil jeg sige: Lad dem endelig derinde tage alle de Direktører og Inspektører, de vil. Men Landsbyskolens Lærere forstaar i